

NY LAGSTIFTNING

Ändring i det nordiska dubbelbeskattningsavtalet

SFS 1989:180

Prop 1988/89:30

Ändringen innebär att avtalets bestämmelser i artikel 3 punkt 1a utvidgas till att omfatta även landskapet Åland i fråga om den finska kommunalskatten.

Ändringen tillämpas beträffande inkomst som förvärvas den 1 januari 1988 eller senare och beträffande förmögenhet som taxeras 1989 eller senare.

LAGRÄDSREMISS

Ändringar i lagen om betalningssäkring för skatter, tullar och avgifter

(SFS 1978:880)

I lagrådsremissen föreslås ändringar i betalningssäkringslagen för att skapa bättre garantier mot att enskilda drabbas av felaktiga beslut om betalningssäkring och för att i övrigt förbättra den enskildes ställning i sådana mål.

Beviskravet för att betalningssäkring skall få beslutas avseende en fordran som inte är fastställd föreslås skärpt.

Vidare föreslås en proportionalitetsregel som innebär att betalningssäkring får tillgripas endast om vikten av att åtgärden vidtas är tillräckligt stor för att uppväga det men som åtgärden innebär för den enskilde.

För att uppnå en mer effektiv handläggning av målen föreslås att länskattemyndigheten skall föra det allmännas talan i betalningssäkringsprocessen. En förbättring av länsrättens möjlighet att ta initiativ till omprövning av ett beslut om betalningssäkring föreslås genom att målen skall ligga öppna i länsrätten så länge betalningssäkringen kan behöva ändras. Ett annat förslag är att muntlig förhandling skall hållas om gäldenären begär det och att gäldenären skall upplysas om sin rätt till muntlig förhandling. Dessutom finns förslag om vissa tidsfrister för att begränsa giltighetstiden för beslut om betalningssäkring.

Slutligen föreslås att staten, oberoende av om fel eller försummelse har begåtts, skall ersätta skada som drabbas enskild till följd av beslut om betalningssäkring, om fordringen inte fastställs eller fastställs till ett väsentligt lägre belopp än det som har betalningssäkrats. Ersättning skall dock inte lämnas för skada som inte är ringa. Ersättning skall kunna jämkas om den

enskilde har varit medvållande till skadan.

Förslagen avses träda i kraft den 1 januari 1990.

UTREDNINGSFÖRSLAG

De tre stora skatteutredningarna har i juni avgivit sina betänkanden. Nedan följer en kortfattad redogörelse för innehållet i dessa. I kommande nummer av Skatte Nytt presenteras förslagen utförligare.

Reformerad inkomstbeskattning (RINK)

SOU 1989:33

1. Inledning

I kombination med förslagen från kommittén för indirekt beskattning (KIS) och från utredningen om reformerad företagsbeskattning (URF) ger förslagen i RINK ett väsentligt lägre skatteuttag för arbete och ett högre skatteuttag för kapitalinkomster, energi och konsumtion.

En utgångspunkt för förslagen är att beskattningen skall göras mera likformig, genom att personer med samma faktiska inkomst skall betala samma skatt. Den progressivitet som uttrycks av skatteskalorna skall också väsentligt bättre än i dag överensstämma med det faktiska skatteuttaget.

En annan utgångspunkt är att skattesatserna skall sänkas för att möjliggöra en mera likformig beskattning samt för att reducera de samhällsekonomiska snedvridningarna, bl a genom att göra skatteplanering och skattefusk mindre lönsamt.

2. Skatteskalorna m m

Den statliga inkomstskatten avskaffas för det stora flertalet genom att statlig

inkomstskatt inte tas ut på taxerade inkomster under 200 000 kr (i 1991 års penningvärde). På inkomster däröver utgår statlig inkomstskatt på 20 %. Den högsta marginalskatten blir således 50 % vid 30 % kommunalskatt.

Kapitalinkomster beskattas med en proportionell statlig inkomstskatt på 30 %.

Ränteutgifter avseende bl a egna hem och bostadsrätter ger därmed en skattelättnad på 30 %, vilket motsvarar det stora flertalets skattesats för förvärvsinkomster. Det stora flertalet får därmed fullt avdrag för dessa ränteutgifter.

Även personer med hög förvärvsinkomst och därmed 50 % marginalskatt får 30 % skatt på kapitalinkomster. Därmed begränsas skattelättnaden för ränteutgifter till 30 % även för denna grupp, vilket är önskvärt av bl a bostadspolitiska skäl.

Syftet med de föreslagna skattesatserna är att

- skapa förutsättningar för rimlig löneutveckling utan att allvarligt driva upp inflationstakten,
- sänka inkomstskatten för alla,
- skapa förutsättningar för en likformig beskattning av olika typer av kapital- och arbetsinkomster,

Sänkningen av skattesatserna ger ett skattebortfall på ca 63 miljarder kr jämfört med 1989 års regler, vilket utgör 85 % av intäkterna från den statliga inkomstskatten. Ett sådant stort skattebortfall ställer hårda krav på basbreddningar inom inkomstskatten och finansiering utanför inkomstskatten.

3. Indelning av inkomstslag

Fysiska personers inkomster delas upp i tre inkomstslag; inkomst av tjänst, in-

komst av kapital och inkomst av näringsverksamhet. Inkomster förs till dessa på följande sätt.

Inkomst av tjänst omfattar löneinkomster, löneförmåner och pensioner. Inkomslaget tjänst blir i högre grad än i dag en allmän uppsamlingspost för vissa inkomster. Ändringen innebär att överskott av hobbyverksamhet och över huvud taget all ersättning som härrör från eget arbete eller prestation utanför näringsverksamhet omfattas av inkomslaget.

Inkomst av kapital omfattar alla typer av kapitalavkastning i form av ränta, utdelning och realiserade värdeökningar samt ränteutgifter. Inkomslaget motsvarar nuvarande inkomst av kapital, tillfällig förvärvsverksamhet samt schablonbeskattad annan fastighet.

Inkomst av näringsverksamhet omfattar övriga förvärvsinkomster avseende rörelse, jordbruk och hyreshus.

4. Inkomst av tjänst

De nuvarande principerna för vad som är att hänföra till inkomslaget tjänst kvarstår i huvudsak oförändrade. Utredningen föreslår dock en viss utvidgning av inkomslaget. Inkomslaget tjänst ges en sådan utformning att det i framtiden omfattar alla ersättningar som kan anses hänförliga till eget arbete eller prestation eller annan inkomstgivande verksamhet av både varaktig och tillfällig natur. En förutsättning för att inkomsten skall hänföras till inkomslaget tjänst är att den inte är befriad från skatt enligt 19 § eller är att hänföra till något annat inkomstslag.

4.1 Naturaförmåner

De förutsättningar som för närvarande

gäller för att en förmån skall kunna hänföras till skattefri personalvård ändras inte.

Skattepliktiga naturaförmåner värderas för närvarande till marknadsvärdet. Denna grundprincip kvarstår oförändrad.

Beskattningen skärps vad gäller vissa specialreglerade naturaförmåner nämligen, bilförmån, 600 kr-regeln, måltidssubventioner, fria resor, lån till låg ränta och anställdas förvärv av värdepapper på förmånliga villkor.

Förmån av fri bil som inte är äldre än tre år värderas till 30 % av nybilspriset i slutet av året före beskattningsåret för senaste årsmodell av förmånsbilen. Bilar som är äldre än tre år värderas till 24 % av nybilspriset, eller om de är sex år eller äldre till 24 % av ett beräknat genomsnittsvärde på samma sätt som i dagens regelsystem.

Värdet av kostförmån skall motsvara genomsnittspriset i riket för lunchmåltid av normal beskaffenhet. Förmånsvärdet för en fri måltid om dagen (lunch eller middag) skall vara lika med det oreducerade genomsnittspriset. Förmånsvärdet av helt fri kost är lika med 250 % av genomsnittspriset.

Skattefriheten slopas för reseförmåner som utgår till anställda i trafik- eller resebyråföretag.

De särskilda reglerna om räntetillägg för räntefria eller lågförräntade lån från arbetsgivare slopas. Förmånen tas i stället upp till beskattning i inkomslaget tjänst och belägges med socialavgifter. Vidare föreslås att ett mot förmånen svarande belopp får dras av enligt allmänna regler om avdrag för räntekostnader.

600-kronors regeln slopas. Skattepliktiga förmåner beskattas från första kronan.

Den nu gällande principen att anställdas förvärv av värdepapper från arbetsgivaren på förmånliga villkor skall värderas till marknadsvärdet ändras inte. Vissa preciseringar föreslås i förhållande till dagens regler vad gäller beskattningstidpunkten och beräkningen av värdet av förmånen.

Vidare föreslås att regeln i punkt 3 a av anvisningarna till 32 § KL, som medger undantag från förmånsbeskattning i vissa fall utvidgas till att även omfatta konvertibla skuldebrev, optionsrätter m m.

Den skattemässigt förmånliga behandlingen av sk avtalsförsäkringar (TGL, AGB, AGS och TFA och motsvarande) slopas. Premiekostnaderna för TGL och motsvarande beskattas som inkomst hos den anställde. I fråga om de övriga försäkringstyperna beskattas utfallande belopp i sin helhet.

Försäkringsförmånerna belastas med socialavgifter. Premieförmånen för TGL m fl och utbetalningarna från AGS och TFA blir med vissa undantag förmånsgrundande.

4.2 Traktamentsbeskattningen

Alla traktamenten, även statliga och kommunala blir skattepliktiga. Avdrag medges med vissa schablonbelopp efter i stort sett de principer som i dag gäller för privatanställda.

Den vanliga verksamhetsortens omfattning bestäms liksom hittills med utgångspunkt från tjänstestället.

I vissa fall likställs den skattskyldiges bostad med tjänstestället.

Geografiskt omfattar den vanliga verksamhetsorten ett område inom ett avstånd av 50 km från tjänstestället eller bostaden.

Den nuvarande *särbestämmelsen för tätorter avskaffas*.

Den tid under vilken arbete på annan ort än den vanliga verksamhetsorten anses utförd under resa i tjänsten begränsas till tre månader mot två år enligt nuvarande huvudregel.

Vid tjänsteförsättning där traktamente utgått — och övriga förutsättningar för avdrag förelegat — får avdraget motsvara traktamentet. Förutsättningen härför är att traktamentet inte överstigit vissa maximibelopp.

Avdraget vid endagsförrättningar slopas.

Avdrag medges endast vid förrättningar som medfört övernattnings.

Endast en avdragsschablon för merkostnader för måltider och diverse småutgifter gäller härvid under en tremånadersperiod. Den nuvarande reduktionen av schablonavdraget efter 15 dygn avskaffas således. Å andra sidan sänks det avdragsgilla maximibeloppet för de nämnda kostnaderna jämfört med vad som gäller i dag t o m den 15:e dygnet.

För logikostnad medges avdrag med belopp som motsvarar den faktiska utgiften.

Schablonavdrag får medges för kostnad för bostad när nattractamente utbetalats och logikostnaden inte kan styrkas.

Grunddragen i nuvarande regler vid tillfällig anställning och vid dubbelbosättning behålls.

Möjligheten att få avdrag vid dubbelbosättning utvidgas dock till att i viss utsträckning gälla även för ensamstående. Tidsgränser införs för de olika avdragsfallen.

Den schablonmässiga avdragsnivån föreslås begränsas till 150 kr per dygn för de första tre månaderna vid tjänstresa.

Under de tre första månaderna av en

tillfällig anställning får avdrag medges med ett halvt maximibelopp d v s 75 kr per dag och därefter med ett tredjedels maximibelopp, d v s 50 kr per dag.

Även vid avdrag på grund av dubbel bosättning utgör avdragsschablonen ett tredjedels maximibelopp.

Den nuvarande avdragsmöjligheten för kostnad för hemresor lagfästs och utvidgas till att

dels omfatta samtliga skattskyldiga oavsett civilstånd,

dels avse en hemresa varje vecka om avståndet mellan hemorten och arbetsorten är längre än 5 mil.

Vid beräkningen av preliminär skatt på traktamenten som utbetalats under en resa i tjänsten får arbetsgivaren göra avdrag med schablonbeloppen i punkt 3 av anvisningarna till 33 §. När ersättning för ökade levnadskostnader utgått i andra fall och rätt till avdrag föreligger enligt bestämmelserna om tillfällig anställning skall genom jämkning föreskrivas, att preliminär skatt inte skall tas ut på de avdragsgilla ersättningarna. Någon redovisning i deklARATIONERNA behöver inte ske i dessa fall.

4.3 Övriga inkomster av tjänst

Även statliga och kommunala kostnadsersättningar blir i princip skattepliktiga och avdrag medges för uppkomna kostnader.

Den nuvarande skattefriheten för stipendier slopas. Ett slopande kräver visst arbete med bl a kartläggning och avgränsningsfrågor. Dessa frågor utreds av Stiftelse- och föreningsskattekommittén (Fi 88:03).

Skattefriheten för inkomster från bar-, svamp- och kottplockning avskaffas.

Vidare upphävs lagen om beskattning av utländska forskare.

4.4 Avdrag under inkomst av tjänst

För den som använder egen bil i tjänsten medges avdrag enligt en schablonregel baserad på den extrakostnad som körningen i tjänsten genomsnittligt sett kan antas ge upphov till. Detta belopp kan skäligen beräknas till 10 kr per mil. Samma belopp gäller oavsett hur lång sträcka som körts i tjänsten.

Förslaget har som utgångspunkt att den anställde i normalfallet har bil för privat bruk.

Avdrag för resor mellan bostad och arbetsplats medges för den del av den sammanlagda sträckan som överstiger 60 kilometer per dag, varvid sträckan beräknas efter närmaste färdväg. Avdragets storlek påverkas inte av vilken kommunikationsmedel som används. Eventuell tidsvinst vid användning av egen bil jämfört med allmänna kommunikationer blir således betydelselös. Avdrag medges med 60 öre per kilometer dock högst 15 000 kr per år.

Avdragsbeloppet per mil är inte knutet till bilkostnader utan är en avvägning med hänsyn till kostnader för den som använder allmänna kommunikationer och kostnaderna för den som använder bil.

Schablonavdraget för övriga kostnader under tjänst minskas till 1 000 kr.

5. Allmänna avdrag och skattereduktioner m m

Avdragsrätten för underhåll till icke hemmavarande barn slopas.

En slopad avdragsrätt har vidare konsekvenser när det gäller redan fastställda underhållsbidrag som löper vid reformens ikraftträdande. Eftersom den skattelättnad, som den tidigare avdragsmöjligheten gett har beaktats vid beräkningen av förmågan att betala bidrag, bör dessa bidrag nedsättas. Be-

stämmelser härom tas in i särskild lag.

Skattereduktionerna för hemmama-ke och för ensamstående med barn slopas.

Skattereduktion för fackföreningsavgift medges med 20 % av avgiften till den del avgiften ej överstiger 2 000 kr om året. För att skattereduktionen skall erhållas utan särskilt yrkande från den skattskyldige måste arbetstagarorganisationen ha lämnat uppgift om avgiftens storlek till skattemyndigheterna senast den sista januari taxeringsåret.

Inga ändringar föreslås beträffande arbetsgivares avdragsrätt för kostnader för organisationsverksamhet.

Reglerna om extra avdrag på grund av existensminimum vid den preliminära beskattningen och vid taxeringen avskaffas.

Reglerna om extra avdrag för sjukdomskostnader avskaffas.

Gränsdragning mellan hobby och rörelse

Gränsdragningsproblemen mellan hobby och rörelse löses genom att kraven för att en verksamhet skall anses som näringsverksamhet höjs jämfört med nuvarande rörelsebegrepp. En verksamhet skall anses som näringsverksamhet endast om det av omständigheterna i det enskilda fallet klart framgår att den bedrivs med vinstsyfte.

Inkomstslaget tjänst görs till "restinkomstslag" och skall omfatta alla ersättningar som kan anses hänförliga till eget arbete eller prestation eller annan inkomstgivande verksamhet av både varaktig och tillfällig natur. En förutsättning är att inkomsten inte är befriad från skatt enligt 19 § KL eller är att hänföra till något annat inkomstslag.

Det innebär t ex att intäkterna i en sådan verksamhet, som inte ansetts som näringsverksamhet för att det brister med vinstsyftet, skall beskattas som tjänst.

7. Inkomst av kapital

Utredningen har vid utformningen av de föreslagna lagreglerna eftersträvat en så likformig beskattning som möjligt. Det finns dock betydande praktiska problem vid beskattningen av kapitalinkomster som kräver avsteg från helt likformiga regler. Således är beskattningen av kapitalvinster vid realisationstidpunkten i stället för vid tidpunkten för värdestegringens uppkomst ett sådant avsteg. Vidare kräver beaktandet av inflationens inverkan på kapitalinkomster regler som på grund av sin schablonmässiga karaktär inte innebär en likformig inkomstberäkning. Detta leder i sin tur till andra schabloner.

7.1 Principer för beskattningen

Kontantprincipen bibehålls som huvudregel för att bestämma tidpunkten för skattskyldighetens inträde för kapitalinkomster. I vissa avseenden inskränks dock metoden.

Skattskyldighet för reavinster föreslås inträda vid avyttringen av egendomen. En anståndsmöjlighet föreslås för sådana fall där avyttringens bestånd är beroende av myndighetstillstånd eller liknande.

Skattskyldighet för ränta föreslås inträda redan för det beskattningsår som ränta belöper på för vissa lån där räntebetalningarna uppskjutits i beaktansvärd utsträckning. Regeln skall tillämpas på lån till sådan låntagare för vilken tidpunkten för räntebetalning bestäms bokföringsmässigt eller som inte har

avdragsrätt för räntan i Sverige och om efterskottsrentan överstiger mer än 10 % av den totala förräntningen på lånet.

Reglerna om årsskiftesbetalningar föreslås bli tvingande.

Alla överlåtelser som delvis sker mot vederlag och delvis är gåva beskattas enligt den s k delningsprincipen.

Förslaget innebär inte någon förändring av beskattningen vid överlåtelser på grund av arv, testamente eller bodelning.

Den nu gällande marknadsvärdenormen för värdering av vederlag tas in i lagtexten.

7.2 Behandling av reaförluster

Avdrag för reaförluster medges med 70 %.

Undantag från denna begränsning gäller vid avyttring av följande slag av egendom;

- fastighet i samband med överlåtelse av hyresrätt,
- värdepapper som beskattas enligt portföljmetoden,
- marknadsnoterade skuldebrev i svenska kronor,
- fordringar och skulder i utländsk valuta samt
- övrig lös egendom som används för personligt bruk.

7.3 Beskattning av ränta och utdelning m m

Inkomsträntor, utdelning och annan löpande avkastning på kapitaltillgångar beskattas efter avdrag för förvaltningskostnader m m som överstiger 1 000 kr, med en statlig proportionell inkomstskatt på 30 %. Den s k extra avdraget om 1 600 avskaffas. Grundavdrag medges inte för den som endast har kapitalinkomster.

Avkastning på sparobligationer och vinster på premieobligationer likställs med räntor och beskattas på samma sätt.

Ränta på allemanssparande och bounsränta på ungdomsbosparande beskattas övergångsvis med en skattesats om 20 %.

Särskilda regler införs för utdelning till aktieägare i fåmansföretag.

Banker och andra kontrolluppgiftsskyldiga skall innehålla 30 % av den avkastning som uppbärs av fysisk person i preliminär skatt. Taxering bör åsättas utan deklaration, om inkomsterna bara består i avkastning där de finns kontrolluppgifter.

S k räntekompensation skall inte få kvittas mot utfallande ränta. Räntekompensationen får i stället dras av från försäljningsintäkterna vid en avyttring av skuldebrevet.

Ett s k avdragstak införs för ränteutgifter. Detta bestäms till 100 000 kr per vuxen och till 10 000 kr för barn under 18 år.

Vid bestämning av ränteavdragstaket likställs tomträttsavgäld med ränta. Tomträttsavgälden räknas således in i räntetaket.

Eftersom ränteutgifter, som redovisas i inkomstlaget näringsverksamhet, kan ge en större skattelättnad i näringsverksamhet än om de redovisas i inkomstlaget kapital, föreslås särskilda regler för att motverka denna effekt.

7.4 Löpande beskattning av bostäder

Småhus, som är inrättade som en- eller tvåfamiljsbostäder, samt bostadshus på jordbruk räknas som privatbostäder om de helt eller till övervägande delen används för eller är avsedda för

ägarens eller honom nästående personers permanent- eller fritidsboende. Även tomtmark som är avsedd att byggas för sådana ändamål räknas som privatbostad. Privatbostad som ingår i dödsbo får hänföras till denna kategori under fyra kalenderår efter dödsfallet.

Annan fastighet än de nu nämnda är näringsfastighet.

Även bostadsrätt i s k äkta bostadsföretag räknas som privatbostad.

Högst tre bostäder i en och samma skattskyldiges hand får behandlas som privatbostad.

Schablonbeskattningen av småhus (en- och tvåfamiljsfastigheter) slopas. Skatt för innehav tas ut enligt fastighetsskattelagen. Beskattningen av värde av bostadsförmån, som tillkommer ägare av jordbruk (normalt mangårdsbyggnad), bryts ut ur den nuvarande förvärvskällan jordbruksfastighet. Innehav av sådan byggnad beskattas enbart enligt fastighetsskattelagen.

Schablonbeskattningen av allmännyttiga bostadsföretag och s k äkta bostadsföretag (vanligen bostadsrättsföreningar) behålls. Beskattning sker även enligt fastighetsskattelagen.

Kommittén föreslår en enhetlig fastighetsskatt på 1,5 % av taxeringsvärdet för egna hem och andra privatbostäder.

Räntebidragen reduceras för hyres- och bostadsrätt genom att den garanterade räntan sätts lika med 70% av den garanterade räntan för egnahem av samma årgång. Räntebidragen för egnahem ändras inte.

Reglerna leder till höjning av bostadsutgifterna för främst nyproducerade bostäder.

Höjningen av bostadsutgifterna för nyproduktion fr o m 1991 mildras ge-

nom att det inte utgå någon fastighets- skatt under de första fem åren efter byggandet samt genom att det endast utgår halv fastighetsskatt under följande fem år.

Höjning av bostadsutgifterna för småhus mildras genom övergångsregler, som innebär ett successivt ökat fastighetsskatteuttag upp till 1,5 % av taxeringsvärdet.

Intäkt av uthyrning m m av privatbostad, som inte är att hänföra till näringsverksamhet, beskattas som intäkt av kapital till den del den överstiger 4 000 kr. Vid uthyrning av egnahem medges härutöver avdrag med 20 procent av bruttointäkten. Vid andrahandsuthyrningar av hyreslägenhet eller bostadsrätt medges i stället för nyss nämnda procentavdrag avdrag för den egna hyran eller avgiften till föreningen. Dessa avdrag avses täcka kostnader för underhåll och reparation m m. I övrigt medges avdrag i huvudsak enbart för räntor.

7.5 Reavinstbeskattning av fastigheter och bostadsrätter

Reavinster för privatbostäder redovisas i inkomstslaget kapital och beskattas därmed med 30 %.

Grundregeln för vinstberäkningen är att den skattepliktiga vinsten beräknas som skillnaden mellan försäljningsintäkt och omkostnadsbelopp.

Skatteuttaget begränsas genom en schablonregel om att omkostnadsbeloppet får beräknas som 70 % av försäljningsintäkten för permanentbostäder och som 40 % av försäljningsintäkten för övriga privatbostäder. Den skattepliktiga vinsten maximeras därmed till 30 % av försäljningsintäkten för permanentbostäder vilket, tillsammans med skattesatsen på 30 % för in-

komstslaget kapital, innebär att skatteuttaget maximeras till 9 % av försäljningsintäkten.

För övriga privatbostäder maximeras skatteuttaget till 18 % av försäljningsintäkten.

Schablonregeln med ett skattetak på 9 % får tillämpas om den skattskyldige varit bosatt i privatbostaden i minst ett år under förutsättning att innehavstiden då den skattskyldige inte varit bosatt på privatbostaden understiger ett år. Dessutom skall bostaden ha anskaffats till ett marknadsmässigt pris. Uppfylls inte dessa två förutsättningar, får schablonregeln ändå tillämpas, om den skattskyldige varit bosatt i privatbostaden under minst tre av de senaste fem åren.

Vissa övergångsregler föreslås gälla vid försäljningar av fastigheter t o m den 31 december 1999.

Den skattepliktiga försäljningsintäkten för en bostadsrätt beräknas som köpeskillingen för bostadsrätten plus bostadsrättens andel av föreningens nettoskuld vid försäljningstillfället. Omkostnadsbeloppet enligt grundregeln får på motsvarande sätt beräknas som anskaffningskostnaden för bostadsrätten plus bostadsrättens andel av föreningens nettoskuld vid anskaffningstillfället. Den skattepliktiga vinsten blir därmed lika med köpeskillingen minus anskaffningskostnaden för bostadsrätten plus ändringen av föreningens nettoskuld.

Kommittén föreslår att nuvarande alternativregler för beräkning av anskaffningsvärden avskaffas och ersätts med här föreslagna schablonregler.

Med hänsyn till de allmänna målen om basbreddningar genom begränsade avdrag samt förebyggande av skatteplaneirng och skattefusk förslås att

värdehöjande reparationer får inräknas i omkostnadsbeloppet för privatbostäder endast för de senaste fem åren före försäljningstillfället och endast om beloppet under ett år överstiger 5 000 kr.

Reavinster för näringsfastigheter redovisas i inkomstslaget näringsverksamhet och beskattas med grundavgift samt progressiv inkomstskatt.

Grundregeln för vinstberäkningen är att den skattepliktiga vinsten beräknas som skillnaden mellan försäljningsintäkt och omkostnadsbelopp.

Skatteuttaget begränsas genom en schablonregel om att omkostnadsbeloppet får beräknas som 40 % av skillnaden mellan försäljningsintäkten och utnyttjade avdrag för reparationer under de senaste fem åren, skogsavdrag och andra substansminskningsavdrag.

Reaförluster är avdragsgilla till 70 % mot egenavgifter och progressiv inkomstskatt.

7.6 Reavinstbeskattning av värdepapper

Nuvarande regler för reavinstbeskattning av aktier och andra värdepapper ger ett stort utrymme för skatteplaneering samtidigt som reglerna är komplicerade och skapar inlåsnings. Som exempel kan nämnas att den skattepliktiga andelen av reavinster på aktier reduceras från 100 till 40 % efter mer än två års innehav, vilket leder till att det blir skattemässigt oförmånligt att realisera vinster före denna tidsgräns. Kvoteringen leder också till skatteplaneering genom att arbetsinkomster och andra inkomster omvandlas till lågt beskattade reavinster.

För den helt dominerande gruppen värdepapper — marknadsnoterade aktier och liknande — föreslås vinstberäkningen ske enligt en helt ny s k

portföljmetod. Metoden innebär att skatteuttaget vid försäljningar baseras på anskaffningsvärde och marknadsvärde för hela aktieportföljen och inte på den realiserade värdeändringen för den enskilda aktien eller aktieslaget som vid nuvarande regler för sk sk yngre respektive äldre aktier. Vid portföljmetoden beräknas den skattepliktiga vinsten normalt som en viss andel av försäljningsintäkterna, där andelen bestäms av aktieportföljens anskaffningsvärde och marknadsvärde i början av året. Därmed uppnås en enkel, kontrollerbar samt förutsebar beskattning. Förenklingarna belyses av att redovisningen av reavinsten på aktier mm i flertalet fall skall kunna ske genom att den skattskyldige godkänner avlämnade kontrolluppgifter genom en kryssmarkering inom den förenklade deklarationen.

Portföljmetoden tillämpas vid reavinstbeskattning av följande slag värdepapper i den mån de är föremål för marknadsnotering: Aktie, interimisbevis, andel i annan aktiefond än allmansfond och avkastningsfond, delbevis, teckningsrättsbevis, vinstandelsbevis, konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt, optionsbevis, företrädesrätt till teckning av konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt, eller vinstandelsbevis samt optioner eller terminskontrakt avseende något av här uppräknade värdepapper eller avseende index som grundas på något av här uppräknade värdepapper.

Portföljmetoden tillämpas också på icke marknadsnoterade värdepapper av nämnda slag, om något annat värdepapper av ovannämnda slag i det bolag till vilket värdepapperen är hänförligt är föremål för marknadsnotering.

Vidare är portföljmetoden tillämplig på värdepapper och andra finansiella instrument som till konstruktion och verkningssätt liknar ovan nämnda värdepapper.

Portföljmetoden tillämpas på ovan nämnda värdepapper är de innehafts över ett årsskifte. Regeln innebär att värdepapper som köpts och sålts under samma år inte beskattas enligt portföljmetoden. Om ett värdepapper innehafts över ett årsskifte skall det sedan beskattas enligt portföljmetoden, oavsett när avyttring sker.

Portföljmetoden tillämpas inte på värdepapper av ovannämnda slag om de är föremål för prövning enligt de särskilda reglerna för fåmansbolag. För utdelningar och reavinsten på aktier i fåmansbolag föreslås särregler för personer i närståendekretsen, för att uppnå likformig beskattning av arbetsinkomster och för att motverka skatteanpassning.

Den skattepliktiga vinsten enligt portföljmetoden utgörs av årets försäljningsintäkter minskade med det beräknade omkostnadsbeloppet. Det beräknade omkostnadsbeloppet bestäms som en viss kvot av försäljningsintäkten, avdragskvoten. Avdragskvoten är lika med föregående års utgående anskaffningsvärde dividerat med marknadsvärdet på portföljen vid föregående års utgång. Anskaffningsvärdet vid årsskiftet utgörs av föregående års ingående anskaffningsvärde ökat med utgifterna för anskaffning under året och minskat med det beräknade omkostnadsbelopp som har fått dras av vid försäljningar under året.

Om man vid årets slut kan konstatera att, om avdrag görs enligt huvudregeln, utgående anskaffningsvärde blir högre än utgående portföljvärde får ett

extra avdrag göras. Det extra avdraget och avdraget enligt huvudregeln får dock tillsammans inte vara större än årets försäljningsintäkter och inte heller större än att utgående anskaffningsvärde blir lika med portföljvärdet.

Förlust vid slutförsäljning av portföljen eller på grund av att alla värdepapper som finns i portföljen blivit värdelösa får dras av omedelbart, efter kvotering till 70 %.

När avdragskvoten skall beräknas för första gången för år 1991 beräknas ingående anskaffningsvärde som 40 % av portföljens marknadsvärde den 31 december 1990 eller, om den skattskyldige så begär, som summan av aktiernas anskaffningsvärden enligt gällande regler.

Under en övergångsperiod på tre år tillämpas inte portföljmetoden, om aktieinnehavets marknadsvärde vid föregående års utgång är mindre än 50 000 kr.

Genomsnittsmetoden tillämpas vid reavinstbeskattning av värdepapper av ovan nämnda slag som inte skall reavinstbeskattas enligt portföljmetoden. Genomsnittsmetoden tillämpas också vid reavinstbeskattning av andelar i handelsbolag, andelar i ekonomiska föreningar och andelar i aktiefonder som inte beskattas enligt portföljmetoden.

Vidare är genomsnittsmetoden tillämplig på värdepapper och andra finansiella instrument som till konstruktion och verkningssätt liknar ovan nämnda värdepapper och som inte beskattas enligt portföljmetoden.

Den skattepliktiga realisationsvinsten, enligt genomsnittsmetoden, utgörs av försäljningsintäkter minskade med den beräknade anskaffningskostnaden.

Den beräknade anskaffningskostnaden bestäms som den genomsnittliga anskaffningskostnaden per värdepapper av det aktuella slaget, multiplicerad med antalet försålda värdepapper av detta slag.

Vid avyttring av teckningsrättsbevis, delbevis eller bevis om företrädesrätt som erhållits med stöd av moderaktie, och där erhållandet av rättigheten inte utgör utdelning, beräknas anskaffningskostnaden genom proportionering.

Vid avyttring av konvertibelt skuldebrev, skuldebrev förenat med optionsrätt, vinstandelsbevis, aktie av annat slag, eller liknande, som tecknats med stöd av moderaktie, och där erhållandet av tecknings- eller företrädesrätten inte utgör utdelning, utgörs anskaffningskostnaden av teckningsbeloppet.

Standardiserade optioner och standardiserade terminskontrakt, för vilka portföljmetoden ej tillämpas, reavinstbeskattas enligt genomsnittsmetoden. Avyttring av förvärvat option utlöser reavinstbeskattning på samma sätt som avyttring av aktie. Vid utfärdande av optioner föreslås att nettoresultatet av affären beskattas.

Med avyttring jämställs s k kvittning och stängning med åtföljande kontantavräkning. Reavinstbeskattning utlöses dessutom vid s k netting av standardiserade terminskontrakt.

Optioner, optionsbevis, teckningsrättsbevis och liknande som blir värdelösa skall anses vara avyttrade för noll kr.

Vid förvärv genom arv, testamente, gåva samt bodelning mellan makar får mottagaren tillgodoräkna sig en anskaffningskostnad som motsvarar vad den tidigare ägaren skulle ha fått dra

av om han sålt aktierna. Vid gåva och bodelning får den tidigare ägaren minska sin anskaffningskostnad med samma belopp. Vid byte mellan genomsnittsmetoden och portföljmetoden tillämpas de regler som föreslås i avsnittet om portföljmetoden.

För aktier som enbart kan beskattas enligt genomsnittsmetoden den 31 december 1990 föreslås inte några särskilda övergångsregler. Anskaffningsvärdet skall utgöras av faktiskt anskaffningskostnad beräknad enligt genomsnittsmetoden. Hjälpregeln om att anskaffningsvärdet för aktier köpta före 2 april 1971 får beräknas som 3/4 av aktiens deklaraionskurs den 31 december 1975 föreslås fortsätta att gälla.

7.7 Beskattning av kapitalinkomster i fåmansbolag

Skillnaden i skattenivå mellan arbetsinkomster och kapitalinkomster skapar ett potentiellt utrymme för skatteplanering i fåmansbolag. För att förebygga detta får det inte bli skattemässigt förmånligt att ta ut arbetsinkomster i form av överskjutande utdelning i stället för i form av lön.

Med överskjutande utdelning avses utdelning som överstiger ett belopp som motsvarar statslåneräntan plus fem procentenheter multiplicerad med anskaffningsvärdet för den skattskyldiges aktier i företaget.

Överskjutande utdelning skall tas upp som inkomst av tjänst i följande fall: Om utdelning från aktiebolag som är eller under den senaste tioårsperioden varit fåmansföretag överstiger marknadsmässig avkastning på anskaffningskostnaden för aktier och den som tar emot utdelningen eller närstående till honom är eller under den se-

naste tioårsperioden har varit verksam i företaget i betydande omfattning.

Har någon av den skattskyldiges make eller barn under 18 år — eller såvitt gäller barn under 18 år — förälder eller syskon under 18 år, under angiven tidsperiod varit verksam i företaget i betydande omfattning skall överskjutande utdelning beskattas hos den av dessa personer som har den högsta beskattningsbara inkomsten om man bortser från överskjutande utdelning.

Övrig utdelning, normalbeskattad utdelning, beskattas i vanlig ordning som inkomst av kapital.

Om den skattskyldige visar att utdelning har skett på sådant sätt och att utomstående äger del i företaget i sådan omfattning att uttag av arbetsinkomster i form av utdelning inte medför någon förmån skall hela utdelningen beskattas om inkomst av kapital.

Halva den reavinst som avser aktier eller andra värdepapper som är föremål för aktievinstbeskattning och som har utgivits av ett fåmansföretag skall i vissa fall beskattas som inkomst av tjänst.

Avgränsningen av den närstående krets som bör bli föremål för extra beskattning och utformningen av reglerna i övrigt föreslås bli desamma som ifråga om överskjutande utdelning.

Innehavare av aktier i fåmansbolag får, utöver det allmänna avdragstaket på 100 000 kr, utnyttja avdrag med belopp som motsvarar statslåneräntan plus fem procentenheter multiplicerad med anskaffningskostnaden för aktierna samt erlagd arvs- eller gåvoskatt för dessa.

Nuvarande stopplagstiftning mot vinstbolagstransaktioner och interna aktieöverlåtelser avskaffas.

avgiften slopas för bensin- och gasol-

7.7 Reavinstbeskattning av fordringar och skulder

Kommittén föreslår evig reavinstbeskattning av hela den nominella vinsten på fordringar.

Reavinster liksom avkastning i form av ränta beskattas med den 30-procentiga skattesats som skall gälla för kapitalinkomster.

Reaförluster på marknadsnoterade skuldebrev utställda i svenska kronor är fullt avdragsgilla inom ränteavdragstaket på 100 000 kr.

Reaförluster på övriga fordringar är endast avdragsgilla till 70 %.

Vinst på premieobligation beskattas som ränta under inkomst av kapital.

Räntekompensation som betalas i samband med förvärv av skuldebrev skall vara avdragsgill endast mot försäljningsintäkter i samband med avyttringen av skuldebrevet.

För beskattning av reavinst på skulder föreslås följande;

Reavinst i samband med avyttring av skulder utställda i svenska kronor beskattas med 30 % i inkomstslaget kapital.

Reavinst som uppkommit genom att skuldbeloppet skrivits ned därför att gäldenären är på obestånd, skall dock undantas från beskattning.

Reaförluster vid avyttring av skulder är avdragsgilla till 70 %.

Reavinstberäkning vid överlåtelse av skuld, i samband med avyttring av fastigheter eller bostadsrätt, skall ske som om hela affären utgjorde en helhet. Reavinstberäkningen skall ske enligt reglerna för fastighet/bostadsrätt.

Icke avdragsgill ränta på överkurskulder får dras av vid beräkning av reavinst på skulden.

7.8 Reavinstberäkning vid avyttring av fordringar och skulder i utländsk valuta

Kontanter och resecheckar samt fordringar och skulder på transaktionskonton, i utländsk valuta, som tillsammans inte annat än tillfälligtvis överstiger ett värde motsvarande 50 000 svenska kronor, undantas från beskattning. Beloppsgränsen bör vara 200 000 kr för personer som är bosatta utomlands men oinskränkt skattskyldiga i Sverige.

Avyttring efter innehav i högst fem dagar av ovannämnda transaktionsvaluta skall inte tas upp till beskattning i den mån innehavet inte kan anses utgöra en kapitalplacering i spekulations syfte.

Portföljmetoden skall användas för beräkning av reavinst på fordringar och skulder i utländsk valuta.

Reaförluster vid avyttring av fordringar och skulder i utländsk valuta skall vara avdragsgill till 70 %.

Räntekostnader för skulder i utländsk valuta beaktas inte på annat sätt än att de får dras av från skuldinångsvärdet på valutaskuldportföljen, om portföljen visar en latent vinst. Räntekostnaden räknas då inte in i det generella ränteavdragstaket på 100 000 kr som gäller i inkomstslaget kapital.

Om valutaportföljen *inte* uppvisar någon latent vinst vid årets slut får räntekostnaderna dras av som övriga räntor.

7.9 Reavinstbeskattning av övrig lös egendom

Kommittén anser att en framtida beskattning av övrig lös egendom bör inriktas tydligare på att beskatta vinster som enligt allmän rättsuppfattning ter

sig naturliga att beskatta. Personlig egendom utan något större värde och även något mer värdefulla kapitalvaror som används för personligt bruk bör vara undantagna från reavinstbeskattning. Rena investeringsobjekt som guld, andra ädelmetaller och diamanter som inte infattats i smycken kan inte sägas användas för personligt bruk. Där bör alla icke yrkesmässiga avyttringar reavinstbeskattas.

Övrig lös egendom som används för personligt bruk reavinstbeskattas endast om den har en förväntad livslängd på mer än femtio år och om vinsten per år överstiger 20 000 kr.

Reavinst på övrig lös egendom som inte används för personligt bruk är alltid skattepliktig.

100 % av vinsten skall vara skattepliktig vid avyttring av övrig lös egendom.

För lös egendom avsedd för personligt bruk gäller dessutom att om anskaffningskostnaden inte är känd eller om den skattskyldige så önskar får 25 % av försäljningssumman räknas som anskaffningskostnad.

Avdrag medges inte för reaförluster för lös egendom avsedd för personligt bruk.

För övrig lös egendom som inte är avsedd för personligt bruk medges avdrag för 70 % av reaförlusten.

De nya bestämmelserna gäller avyttringar som gjorts fr o m den 1 januari 1991.

8. Beskattning av pensions- och försäkringssparande

Kommittén föreslår att avkastningen på alla typer av pensionssparande, oberoende av om detta sker i försäkringsbolag, pensionsstiftelse, bank eller genom bokföringsmässiga avsätt-

ningar inom företagen, skall beskattas. Skattesatsen föreslås dock bli 20 i stället för 30 % för att stimulera sparandet samt med tanke på att beskattningen även avser befintligt pensionssparande.

En pensionsstiftelse skall vara skattskyldig för sin kapitalavkastning på motsvarande sätt som försäkringsbolag.

Arbetsgivare som avsatt medel på konto "Avsatt till pensioner" skall vara skattskyldig för en del av ökningen av pensionsskulden.

Beskattningsunderlaget skall vara 125 procent av den del av ökningen som avser dels uppräknings med hänsyn till inflationen, dels uppräknings med tillämpning av den försäkringstekniska beräkningsräntan. Beskattningsunderlaget skall beskattas med en skattesats på 20 %. Påförd skatt skall utgöra avdragsgill kostnad.

Premie avseende försäkringssparande i utländsk försäkringsbolag skall i vissa fall beskattas. Syftet med beskattningen är att skapa konkurrensneutralitet mellan försäkringssparande i Sverige och i utlandet.

Skattesatsen skall vara 20 % för premier avseende utländskt försäkringssparande som i övrigt inte beskattas. För premier avseende annat försäkringssparande skall skattesatsen nedsättas med hänsyn till den övriga skatt som utgår. Nedsättning skall, efter ansökan hos RSV, medges med halva eller hela skatten på premien.

Beskattning av pensioner

Kommittén lägger följande huvudförslag för beskattning av pensioner;

Folkpensionen blir skattefri.

Pensionstillskottet blir skattefritt för personer utan eller med låg ATP ge-

nom ett extra avdrag på 48 % av basbeloppet som avtrappas med 40 % mot inkomst av tjänst, inkomst av näringsverksamhet samt inkomst av kapital utöver 1 000 kr.

Alla pensioner förutom folkpension, pensionstillskott och motsvarande ATP beläggs med grundavgift på 22,51 %, som erläggs av pensionsutbetalaren.

Grundavdraget slopas för pensionärer. Den statliga 20-procentiga skatten utgår för beskattningsbar förvärsinkomst utöver 170 000 kr.

Basbeloppet höjs i förtid den 1 januari 1991 med hänsyn till engångshöjningen av konsumentprisindex i början av 1991.

Enskilda näringsidkare får avdrag för pensionssparande i inkomstslaget näringsverksamhet. Löntagare får skatteåterbäring motsvarande grundavgiften för individuellt pensionssparande.

Beloppsgränserna för avdrag för pensionssparande föreslås vara oförändrade.

Kommittén har även redovisat ett sidalternativ.

9. Underskottsavdrag i näringsverksamhet och tjänst

Underskott i förvärvskälla i inkomstlagen näringsverksamhet och tjänst kvittas mot framtida överskott i förvärvskällan avseende såväl inkomstskatt som sociala avgifter utan tidsbegränsning. Ackumulerade underskott som utgör en definitiv förlust när förvärvskällan upphör dras av efter 70-procentig kvotering i inkomstslaget kapital på samma sätt som reaförluster.

10. Sociala avgifter

Alla förvärsinkomster skall beläggas med sociala avgifter. Fulla sociala av-

gifter i form av arbetsgivaravgift och egenavgift skall utgå då inkomsten är förmånsgrundande. I andra fall beläggs förvärsinkomsten med en grundavgift motsvarande skattedelen av de sociala avgifterna.

11. Förfaranderegler

Företagens skyldighet att lämna kontrolluppgifter och dra preliminär skatt utvidgas så att det förenklade deklara-tionsförfarandet kan tillämpas för det stora flertalet skattskyldiga samt så att den preliminära skatten överensstämmer exakt med den slutliga skatten för en stor andel av de skattskyldiga.

Preliminär skatt skall innehållas och inbetalas av den som betlar ut eller gottskriver räntor och utdelning på värdepapper om mottagaren är fysisk person.

Gränsen för skyldighet att avge deklARATION ändras. Den som enbart har ränteinkomster och annan utdelning för vilken preliminär skatt skall inbetalas får taxeras med ledning av kontrolluppgift och behöver således inte avge deklARATION. Taxeringsmeddelande av det slag som för närvarande sänds till den som avger förenklad självdeklARATION skall i så fall sändas till den skattskyldige.

12. Åtgärder avseende kommunalskatten

Kommitténs förslag om att slopa den statliga inkomstskatten för det stora flertalets arbetsinkomster bör leda till ökad uppmärksamhet avseende kommunalskattens nivå i olika kommuner. Trots det finns det emellertid en risk för att sänkta statliga skattesatser anses ge utrymme för höjda kommunala skattesatser.

Det finns därför enligt kommittén ett behov av att vidta åtgärder, som mot-

verkar kommunala skattehöjningar och även bidrar till en minskad spännvidd mellan olika kommuners skatteuttag.

Av den inkomstökning som uppstår, om kommuner och landsting höjer skatten under perioden 1991–1993, dras 2/3 in till en särskild fond. Utgångspunkten skall vara utdebiteringen för inkomståret 1989.

Reformerad företagsbeskattning (URF)

SOU 1989:34

1 Inledning

Utredningen om reformerad företagsbeskattning (URF) föreslår i sitt betänkande en genomgripande förändring av den svenska företagsbeskattningen med en kraftigt sänkt skattesats och betydande breddningar av skattebasen. Bakgrunden till reformförslaget är följande.

I dagens system för beskattning av aktiebolag tillämpas en hög formell skattesats. Kombinationen av statlig inkomstskatt på 52 % och — i förekommande fall — vinstdelningsskatt på 20 % (på en reallt definierad skattebas) ger, då hänsyn tas till att de båda skatterna är avdragsgilla mot varandra, en total skattesats på ca 57 %. Företagen har dock stora möjligheter att genom avsättningar till obeskattade reserver reducera den beskattningsbara inkomsten. Den effektiva skattebelastningen — skatten i relation till resultatet före lika dispositioner — har därigenom historiskt sett legat i intervallet 20–25 %.

Företagen synes ha överskott på resultatreglerande åtgärder. Detta medför att skatten på kvarhållna vinstmedel kommer att understiga skatten på utdelad vinst.

Den höga skattesatsen och den smala skattebasen skapar också andra slag av neutralitetsbrister. Den svenska aktiebolagsbeskattningen innebär att avkastningen på det egna kapitalet beskattas två gånger, dels i bolaget, dels hos ägarna. Däremot är kostnaderna för det främmande kapitalet avdragsgilla. Detta ger en väsentligt högre skattebelastning på egenfinansierade investeringar än på lånefinansierade, som förstärks av den höga formella skattesatsen och de inslag av accelererad avskrivning som finns i systemet. Därmed föreligger incitament till låg soliditet.

Utredningen har prövat cash-flow beskattning, men avvisar denna. Även real nettovinstbeskattning har prövats. Utredningen finner dock att även denna skatteform skulle — förutom att den kan skapa tvivel på statsmakternas ambitioner att bekämpa inflationen — kunna föranleda problem i förhållande till omvärlden. Detta gäller särskilt vid utformningen av olika dubbelbeskattningsavtal. Utredningen avvisar en real nettovinstbeskattning och föreslår också i sammanhanget att den på realla principer uppbyggda vinstdelningsskatten avskaffas från inkomståret 1991.

2. Investeringsfonderna avskaffas

Det mest markerade uttrycket för statsmakternas ambitioner att påverka investeringsverksamheten utgörs av systemet med allmänna investeringsfonder som med varierande utformning funnits sedan 1938. Systemet har inneburit att företagen under goda vinstår med avdragsrätt vid beskattningen har kunnat göra avsättningar till investeringsfond mot att en viss del av det avsatta beloppet deponerats på

konto i riksbanken. Denna spärrkontoandel har höjts vid flera tillfällen och uppgår nu till 100 % av avsättningen. Med tillstånd från myndigheterna har fonderna kunnat användas, särskilt under lågkonjunkturår. Systemet är i ekonomiskt avseende i princip likvärdigt med ett system med fria avskrivningar. Erfarenheterna från tillämpningen varierar. För vissa perioder finns indikationer på att en viss omfördelning av investeringar — i tiden och i rummet — har åstadkommit. För andra perioder — där fondfrisläppen storleksmässigt endast kunna finansiera en del av investeringarna — är erfarenheterna mer nedslående.

Mot bakgrund av det allmänna önskemålet att åstadkomma väsentliga basbreddningar — och därmed minska riskerna för inlåsnings — och den begränsade möjligheten att uppnå precision i investeringsstyrningen föreslår utredningen att investeringsfondssystemet avvecklas.

3. Skattesats och dubbelbeskattningar

Utredningen föreslår att skattesatsen för aktiebolag och andra juridiska personer sänks från dagens 52–57 % till 30 %. En sänkning till denna nivå är i linje med den internationella utvecklingen. Den sänker också det (marginella) skatteuttaget på företagets vinster till den nivå som gäller för arbetsinkomstbeskattningen på företagsnivå (uttaget av socialavgifter). Därmed uppfylls interna krav på likvärdighet i beskattningen av de olika produktionsfaktorerna i företagen.

Vid den valda skattesatsnivån föreligger enligt utredningen inget behov av lättnader i den ekonomiska dubbelbeskattningen. Med den sänkning av

skattesatsen på utdelningsinkomster till 30 % som samtidigt föreslås av utredningen om reformerad inkomstbeskattning (RINK) sker en betydande sänkning av skatteuttaget på utdelade vinstmedel. Utredningen föreslår därför att dagens regler om avdrag för utdelningar på nyemitterat kapital (Anellavdraget) avskaffas, liksom det 70-procentiga utdelningsavdraget.

4. Lagermedskrivning

Företag har i dag rätt att göra nedskrivning med 50 % av lagervärdet. För att skapa utrymme för sänkningen av skattesatsen föreslås att denna rätt slopas. Värderingen av lager skall även i framtiden ske enligt FIFO (först in — först ut). Företagen ges rätt att schablonmässigt ta hänsyn till inkurans i lagret genom en värdering till 95 % av lagrets totala anskaffningsvärde. anskaffningsvärde.

5. Ny reserveringsmöjlighet

En nominell nettovinstbeskattning med avdragsrätt för nominella räntor och där skatteuttaget sker på en bred bas är förenad med vissa problem. Även vid en sänkt skattesats kvarstår skillnader i kostnaderna för finansiering med eget och lånat kapital. Mot denna bakgrund — och för att ge en indirekt möjlighet till förlustutjämning bakåt — föreslår utredningen att företagen ges rätt att göra avsättningar till en särskild skatteutjämningsreserv (SURV), baserad på företagets beskattade egna kapital, om maximalt 30 %. Basen för reserven utgörs i princip av olika tillgångars skattemässiga värden med avdrag för företagets skulder enligt utgående balansräkning.

För företag med ett litet kapital — särskilt företag i tjänstesektorn — er-

bjuds en alternativ reserveringsmöjlighet om maximalt 10 % av lönesumman. Som ett stöd för små och nystartade företag ges en förstärkt reserveringsmöjlighet i form av en extra avsättning på 20 % av lönesumman upp till 25 basbelopp (basbeloppet antas 1991 uppgå till ca 30 000 kr).

6. Förändrade avskrivningsregler

De grundläggande avskrivningsreglerna för *inventarier* — där enligt huvudregeln avskrivning med 30 % av saldovärdet medges — bibehålls. Som ett alternativ föreslås företagen få rätt till ett direktavdrag — s k nuvärdeavskrivning — med 84 % av anskaffningsvärdet. Denna alternativa avskrivningsmetod verkar investeringsbefrämjande genom att förstärka företagets likviditet och genom positiva effekter på risktagandet. För företag som avser att göra nuvärdeavskrivning ges en möjlighet till avsättningar till s k periodiseringsfonder med maximalt halva årsvinsten före skatt. Avdrag medges med tre gånger det belopp som insätts på räntelöst konto hos riksgäldskontoret. Under investeringsåret kan företaget kvitta bort den upplösta periodiseringsfonden mot nuvärdeavskrivning.

Även för *byggnader* bibehålls de grundläggande avskrivningsreglerna. Dock avskaffas rätten till s k primäravdrag, som möjliggör för företagen att under de första fem åren göra extra avskrivningar om två procent per år.

7. Beskattning av reavinster

Sänkningen av skattesatsen till 30 % medger en likformig beskattning av olika slag av inkomster i aktiebolagen. Till skillnad från i dag — där beskattningen av realisationsvinster på aktier och fastigheter bygger på en schablonmetod

(aktier) och indexuppräkning (fastigheter) — föreslås full beskattning av den nominella vinsten vid en försäljning. Den sänkta skattesatsen innebär också att olika slag av fonderingsmöjligheter — vars syfte har varit att reducera likviditetspåfrestningen vid byte av tillgångar — kan avskaffas.

Avyttring av fastigheter och värdepapper beskattas i inkomstslaget näringsverksamhet. Gränsdragningsfrågor av typ byggmästarsmitta och värdepappersrörelse kan därigenom undvikas.

8. Förlustutjämning

Enligt dagens skatteregler ges aktiebolagen rätt till 10 års förlustutjämning carry-forward. Utredningen förslår att tidsbegränsningen slopas och att underskott fastställs löpande. Behovet av förlustutjämning carry-back har bedömts vara begränsat, bl a mot bakgrund av den föreslagna allmänna reserveringsmöjligheten.

9. Investmentföretag och aktiefonder

Enligt dagens skatteregler beskattas reavinster hos investmentföretag och aktiefonder. Denna beskattning — som försvårar omstruktureringar av aktieportföljen — föreslås avskaffad. I övrigt innebär de föreslagna, för investmentföretag och aktiefonder gemensamma, skattereglerna att mottagen utdelning är skattepliktig och lämnad utdelning avdragsgill. För att uppnå balans mellan direkt aktieäggande — hos framför allt hushållen — och indirekt äggande föreslår utredningen att vid beskattningen påförs en schablonintäkt om 1,5 % av aktiernas marknadsvärde.

10. Banker och finansiella företag

Banker m fl har historiskt sett haft en låg skattebelastning genom stora möjligheter att göra avsättningar till obeskattade reserver, knutna till innehavet av lånefordringar, obligationer, valutor m m. Dessa reserveringsmöjligheter föreslås slopade; dock ges dessa företag en rätt att schablonmässigt ta upp fordringar på allmänheten till 99 % av summa anskaffningsvärden och de får i likhet med övriga företag rätt att avsätta till den nya skatteutjämningsreserven. De förändrade skattereglerna ger en höjd skattebelastning. I kombination med de nya kapitaltäckningsregler som kommer att föreslås i annat sammanhang kommer dock de nya skattereglerna inte att begränsa möjligheterna att bygga upp en tillräcklig kapitalbas.

För skadeförsäkringsbolag begränsas reserveringsmöjligheterna på liknande sätt som för banker.

11. Beskattning av egenföretagare

Vid dagens skatteregler har egenföretagare ungefär samma reserveringsmöjligheter som aktiebolagen. Liksom för aktiebolagen föreslås dessa reserveringsmöjligheter slopade. Till viss del kompenseras detta av de sänkningar av den personliga inkomstskatten som föreslås av RINK. I övrigt föreslås följande skatteregler.

För egenföretagare, där ingen separation görs mellan näringsverksamheten och privatekonomin, begränsas reserveringsmöjligheterna till 8 basbelopp (ca 240 000 kr). Begränsningen motiveras utifrån krav på skattemässig neutralitet mellan egenföretagare och löntagare. Inom ramen för denna begränsning ges egenföretagaren rätt att göra avsättningar till skatteutjämnings-

reserv på ungefär samma sätt som aktiebolag, med 30 % på det egna kapitalet och — samtidigt — med 20 % av lönesumman upp till 25 basbelopp.

För egenföretagare med större behov av reserveringsmöjligheter diskuteras utredningen två alternativa vägar, som utan krav på bildande av aktiebolag skulle ge egenföretagaren tillgång till samma reserveringsmöjligheter som de som föreslås för aktiebolagen.

Gemensamt för de båda alternativen är att handelsbolaget görs till skattesubjekt med i princip samma skatteregler som för aktiebolagen.

Vad gäller de två alternativens utformning i övrigt lämnar utredningen inga detaljerade förslag. I det första alternativet förutsätts en möjlighet skapas för en enskild person att bilda handelsbolag. Detta alternativ förutsätter vissa civilrättsliga förändringar — och om jordbrukare fullt ut skall kunna utnyttja denna bolagsform — en översyn av jordförvärvslagstiftningen.

I det andra alternativet — en särskild redovisningsmetod — förutsätts egenföretagaren utan några civilrättsliga förändringar få tillgång till aktiebolagets reserveringsmöjligheter. Villkoret är dock att näringsverksamheten redovisningsmässigt och skattemässigt separeras från privatekonomin. Utredningen förutsätter att detta alternativ utreds vidare så att slutlig ställning kan tas till detaljer under 1990.

12 Övergångsbestämmelser

Det nya skattesystemet föreslås i sin helhet införas den 1 januari 1991. Vid övergången till det nya systemet aktualiseras en rad övergångsfrågor. Dessa gäller i första hand avvecklingen av de gamla reserverna — de öppna reserverna exkl. investeringsfonder upp-

går för de icke-finansiella aktiebolagen till ca 100 miljarder kr. Utredningen föreslår att de återförda reserverna — med hänsyn tagen till möjligheten att göra avsättningar till SURV — beskattas med den nya, lägre skattesatsen. Det första året fastställs ett belopp, som skall återföras till beskattning på i normalfallet 5 år med en viss fastställd tidsfördelning. De företag som så önskar kan dock återföra reserverna snabbare, varvid en rabatt utgår. För banker och andra finansiella företag — med i normalfallet ett litet eget kapital i förhållande till återförda reserver — som kommer att lyda under kapitaltäckningsregler skall återföringen ske på högst 3 år med en större rabatt.

Det faktum att de gamla reserverna skall skattas av med den lägre skattesatsen skulle i frånvaro av olika spärrregler skapa ett betydande utrymme för skatteanpassning inför övergången till det nya systemet. Utredningen föreslår därför spärrregler för uppbyggnaden av lagerreserver. Dessutom föreslår utredningen att avsättningar till investeringsfonder ej får göras för inkomståret 1990.

Reformerad mervärdesskatt m m SOU 1989:35

Betänkandet innehåller en översyn av den indirekta beskattningen. Översynen är ett led i den samlade reformeringen av det svenska skattesystemet och skall enligt direktiven leda till ökade skatteintäkter.

Reformförslagets inriktning är därför bl a att mervärdesskatten skall vara generell, d v s att den i princip skall omfatta alla varor och tjänster, och därmed vara konkurrens- och konsumtionsneutral.

Ett annat mål vid utformningen av

förslaget har varit att undanröja konstaterade tillämpnings- och kontrollproblem som nuvarande regler på den indirekta beskattningens område givit upphov till. Ytterligare ett mål har varit att i möjligaste mån närma basen för de indirekta skatterna till vad som gäller eller avses gälla inom EG.

1. Mervärdesskatten

1.1 Allmänt

Kommittén förordar att mervärdesskatten i princip skall träffa all yrkesmässig omsättning av varor och tjänster. Det innebär att flera av de nuvarande undantagen från den generella skatteplikten för varor slopas. Det innebär vidare att den nuvarande uppräknigen i mervärdesskattelagen (ML) av skattepliktiga tjänster ersätts med en bestämmelse om generell skatteplikt för tjänster. Med omsättning av tjänst förstås i förslaget all yrkesmässig omsättning som avser annat än omsättning av vara eller fastighet.

1.2 Fastighetsområdet

Kommittén föreslår här liksom på övriga områden en i princip generell och enhetlig beskattning av alla omsättning av varor och tjänster i yrkesmässig verksamhet. I likhet med vad som nu gäller kommer dock bostadsupplåtelser inte att medföra skattskyldighet. Detsamma gäller annan upplåtelse av fastighet, varav intäkten utgör inkomst av fastighet och som inte redan enligt nuvarande ordning medför skattskyldighet.

Förslaget innebär att reduceringsreglerna slopas. Det innebär vidare att flertalet nu skattefria tjänster som förvärvas för förvaltning av bostäder kommer att bli mervärdesskattepliktiga. Det gäller avgifter för avloppsrening

och renhållning. Skatteplikten kommer även att omfatta upphandlad fastighetskötsel, städning, fönsterputsning, sotning och administrativa tjänster. Detsamma gäller avgifter för vatten från vattenverk.

För att i görligaste mån åstadkomma konkurrensneutralitet mellan fastighetsförvaltande företags egenregi och upphandling av arbeten på fastighet föreslår kommittén att uttagsbeskattning införs för vissa arbeten som fastighetsförvaltande företag utför på sina fastigheter. Den föreslagna uttagsbeskattningen avser ny-, till- eller ombyggnad, reparationer, underhåll samt arbeten som innefattar ritning, projektering, konstruktion eller därmed jämförliga tjänster. Uttagsbeskattningen avser enbart arbeten som utförs i egen regi med egna anställda. Av administrativa skäl införs en beloppsgräns på 500 000 kr.

All upplåtelse av fastighet, varav intäkten utgör inkomst av rörelse, kommer att medföra skattskyldighet. Det innebär att skattskyldighet liksom nu kommer att föreligga för rumsuthyrning i hotellrörelse. Det innebär emellertid också att skattskyldigheten vidgas till att omfatta upplåtelse av parkeringsplats, om upplåtelsen sker i verksamhet varav intäkten utgör rörelseintäkt och inte inkomst av fastighet. Motsvarande kommer att gälla uthyrning av förvaringsboxar, campingverksamhet och uthyrning av båtplatser.

1.3 Massmediaområdet

Kommittén föreslår att den generella skatteplikten skall gälla all radio- och televisionsverksamhet. Det innebär att skatteplikten kommer att träffa Sveriges Radio-koncernens verksamhet liksom kabelföretagen och programför-

medlande företag.

Kommittén föreslår vidare att den nuvarande skatteplikten för försäljning av tidningar utsträcks till att gälla även allmänna nyhetstidningar.

1.4 Kommunikationer

Kommittén föreslår att all yrkesmässig personbefordran som i sin helhet äger rum inom Sveriges gränser skall omfattas av skatteplikten. Internationell personbefordran från Sverige med flyg eller båt skall jämföras med export och på denna grund vara skattefri. Härvid skall även resor med s k transituppehåll i sin helhet anses som internationella. Internationell befordran från Sverige med tåg, buss eller bil föreslås bli beskattade till den del resan äger rum inom Sveriges gränser, varvid uppdelningen på en skattepliktig och en skattefri del i princip får ske med ledning av antalet körda kilometer inom respektive utom landet. Från denna huvudregel föreslås dock att undantag skall gälla för internationella s k paketresor med tåg, buss eller bil.

Den nuvarande rätten till avdrag för ingående skatt som belöper på anskaffning, hyra och drift av personbilar eller motorcyklar föreslås ändras. Sådan avdragsrätt skall, enligt kommitténs mening, fortsättningsvis inte föreligga i annat fall än då anskaffningen, förhyrningen eller driften skett för verksamhet som avser yrkesmässig återförsäljning, uthyrning eller personbefordran.

Det föreslås också att med personbil skall enligt ML förstås även lastbil med skåpkarosseri och buss, om fordonets totalvikt är högst 3 500 kg. Viktgränsen föreslås således höjas från nuvarande 3 000 kg.

Televerkets tjänster på kommunika-

tionsområdet föreslås bli beskattade. Internationella teletjänster, dvs tjänster som riktar sig mot en mottagare utanför Sveriges gränser, skall därvid jämföras med tjänster som är helt utförda i Sverige.

1.5 Kultur, nöjen m m

Kommittén föreslår att kultur- och nöjesområdet, vartill också hänförs sport och idrott, inryms under mervärdeskatteplikten. Kommittén har övervägt olika metoder för att ställa den icke kommersiella verksamheten på detta område utanför skatteplikten. Det har emellertid visat sig vara omöjlig att finna en metod som på ett tillfredsställande sätt uppfyller det angivna syftet. Kommittén menar därför att skatteplikten skall vara generell. De ideella föreningarnas mervärdeskattepliktiga ställning föreslås dock bli oförändrad. Detta innebär således att som yrkesmässig verksamhet räknas inte omsättning av vara eller tjänst i en av en ideell förening bedriven verksamhet, när inkomsten därav utgör sådan inkomst av rörelse för vilken föreningen är frikallad från skattskyldighet.

1.6 Finansiella tjänster

Vissa skäl talar för att dessa tjänster liksom försäkringstjänster skattebeleggs. Kommittén avstår dock från att lägga något förslag i denna fråga, då vidare utredning är nödvändig med hänsyn till bl a de internationella aspekterna.

1.7 Personliga tjänster

Med personliga tjänster avses här renodlade konsumtionstjänster och vissa tjänster som även utnyttjas av näringsidkare. Den föreslagna generella skatteplikten kommer även att gälla dessa

tjänster. Från skatteplikt föreslås emellertid undantag för sjukvård, tandvård, social omvårdnad och utbildning. Skatteplikten kommer däremot att omfatta sådana tjänster som tillhandahålles av frisörer, skönhetsinstitut och badinrättningar samt alla tjänster som är av juridisk, ekonomisk och administrativ art. Även andra tjänster som i hög grad utnyttjas i konsumentledet, exempelvis veterinärtjänster omfattas av den föreslagna skatteplikten.

1.8 Vissa andra områden

Kommittén föreslår vidare att de särskilda reduceringsreglerna för serverings- och hotelltjänster avskaffas som ett led i införandet av en generell skatt på tjänsteområdet; dessutom att den nuvarande specialregleringen för personserveringar slopas och att skattskyldighet således uppkommer enligt ML:s allmänna regler även för dessa serveringar, i fall då det sammanlagda saluvärdet av den tillhandahållna kosten överstiger 30 000 kr för beskattningsåret.

Som en konsekvens av den ovan nämnda ordningen med generell avdrags- eller kompensationsrätt för primär- och landstingskommunerna samt statliga myndigheter föreslås att den speciella reduktionsregeln för tvätttjänster åt stat och kommuner avskaffas.

Kommittén föreslår även att det nuvarande undantaget från skatteplikt för krigsmaterial slopas. Detsamma gäller undantagen för fartyg och luftfartyg, obligatorisk kontrollbesiktning av fordon och obligatorisk besiktning av kilometerräknarapparat hos Aktiebolaget Svensk Bilprovning samt tjänster som avser skötsel genom samebys försorg av renar.

Vidare föreslås skatteplikten omfatta alla immateriella rättigheter. Detta skall enligt förslaget ske genom att rättigheterna i fortsättningen inryms under tjänstebegreppet och genom att de inte särskilt undantas från skatteplikt.

1.9 Offentlig verksamhet

En i princip generell tjänstebeskattnings medför att egenregiproblemet, dvs problemet med bristande konkurrensneutralitet mellan egenregi och upphandling, dyker upp på en rad nya områden inom den offentliga sektorn. För att lösa detta problem föreslår kommittén att flertalet statliga myndigheter samt primär- och landstingskommunerna får kompensation för i princip all ingående skatt som belöper på förvärv för den offentliga verksamheten. Kompensationen löses tekniskt på olika sätt för statliga myndigheter och kommuner och landsting.

1.10 Moms på import

Mot bakgrund av den av kommittén föreslagna breddningen av skattebasen avseende tjänster föreslås även att en importbeskattnings av tjänster skall införas för att förhindra att konkurrenssnedvridningar till den svenska tjänstemarknadens nackdel uppkommer. Beskattningsen föreslås ske hos köparen på grundval av en av honom lämnad deklaration. Deklarationen skall lämnas till och kontrolleras av länsskattemyndigheten. Så långt möjligt skall beskattningsförfarandet inordnas i systemet för beskattning av skattepliktig omsättning inom landet.

I kommitténs uppdrag ingår att undersöka möjligheterna att underlåta att ta ut mervärdeskatt vid införsel av varor för en skattskyldig i dennes skattepliktiga verksamhet. Ett sådant sys-

tem förutsätter dock ett utbyte av information mellan skatteförvaltningen och tullmyndigheten som bör ske med hjälp av datateknik. Utbyggnaden av tulldatasystemet beräknas inte bli utav förrän under 1993. Därför och med beaktande av de ränteförluster som ett införande av systemet beräknas medföra föreslår kommittén inte nu någon ändring i beskattningsförfarandet avseende införsel av varor.

1.11 Differentierad moms

Kommittén avvisar högre skatt på varaktiga kapitalvaror och lägre skatt på livsmedel.

1.12 Redovisningsskyldigheten

Kommittén föreslår att den nuvarande ordningen, att redovisningsskyldighet för mervärdeskatt inträder först när den skattepliktiga omsättningen för beskattningsåret överstiger 30 000 kr, slopas. Mervärdeskatten skall, enligt förslaget, alltid redovisas i sin helhet. Av administrativa skäl föreslås dock att skattskyldig näringsidkare med en skattepliktig omsättning som inte överstiger 200 000 kr normalt skall redovisa mervärdeskatten i sin inkomstskattekunde. Övriga skattskyldiga näringsidkare skall registreras för mervärdeskatt och redovisa skatten enligt nuvarande regler, dock att registrering fortsättningsvis skall ske i det län där den skattskyldiges hemortskommun är belägen.

1.13 Beskattningsvärdet

På detta område föreslås att mervärdeskatten fortsättningsvis skall beräknas med ledning av vederlaget eller saluvärdet exklusive mervärdeskatt i stället för som nu är fallet inklusive mervärdeskatt. Den av kommittén föreslagna

ordningen tillämpas regelmässigt i utländska mervärdeskattesystem, varför förslaget bidrar till att harmonisera den svenska lagstiftningen till den internationella standarden.

2. Punktskatterna

Betänkandet innehåller en översyn av vissa punktskatter. Urvalet av de skatter som ingår i översynen har skett med ledning av direktivtexten. Hänsyn har också tagits till att vissa punktskatter nyligen setts över.

I betänkandet konstateras att det, även vid sidan av ett mervärdeskattesystem med bredare bas än det nuvarande, finns ett behov av punktskatter. Detta motiveras med att punktskattintäkterna av flera skäl inte kan kompenseras med intäkter från mervärdeskatten samt med att punktskatterna är bättre lämpade än mervärdeskatten när det gäller att styra konsumtionen i en för samhället önskvärd riktning.

Kommittén föreslår dock att vissa punktskatter avskaffas. Dessa är

- den särskilda varuskatten på kemisk-tekniska preparat
- varuskatten på choklad och konfektyrer
- dryckesskatten
- skatten på videobandspelare
- kasettskatten

Härutöver föreslår kommittén att viktgränsen för skatteplikt för lastbilar med skåpkarosseri och för bussar höjs från nuvarande 3 000 kg till 3 500 kg.

2.1 Energibeskattningen

Huvuddragen av skatteomläggningen på energiskatteområdet omfattar följande reformförslag.

En utgångspunkt för en skatteomläggning på energiområdet är att energikonsumtion skall jämföras med an-

nan privat konsumtion. Energin beläggs därför med mervärdeskatt med en enhetlig skattesats om 23,46 procent. En sådan mervärdeskatt kan inte fungera som ett energi- och miljöpolitiskt styrmedel. På så sätt kan även punktskatternas statsfinansiella betydelse tillvaratas. Punktskatternas skattesatser sänks — med vissa undantag — med 30 procent. Av såväl statsfinansiella skäl som miljöskäl sänks inte skatten på bensin. Även skatten på kol behålls på oförändrad nivå. Det beror på att miljöavgiftsutredningen begärt det med hänsyn till den utredningens kommande förslag om koldioxidavgifter. Dagens skattenivå på kol blir därför att betrakta som ett "golv" för ytterligare pålagor på kol. Den s k vattenkraftskatten behålls också på nuvarande nivå. En sänkning skulle ge felaktiga signaler inför kommande prishöjning av elkraft i ett längre perspektiv. Att sänka skatten skulle dessutom tillsammans med prishöjningar av andra skäl leda till ökade vinster för kraftbolagen. Det finns inte heller något utrymme för att i ett kortsiktigt perspektiv höja skatten. Dessa skäl motiverar även att kärnkraftskatten bibehålls på nuvarande nivå.

För att inte hindra den fortsatta introduktionen av naturgas höjs skatten på gasol för annat ändamål än drift av motorfordon (tidigare benämnd gasol för annat ändamål än motordrift) — räknat efter energiinnehåll — till samma nivå som naturgasskatten.

Kommittén har gett statens energiverk i uppdrag att utreda effekterna av en skatteomläggning för fjärrvärme-sektorn.

3. Vägtrafikbeskattningen

Fordonsskatten och registerhållnings-

drivna fordon samt för lätta och tunga släpvagnar som drivs med sådana fordon.

Skatteintäktsbortfallet kompenseras med en höjning av skatten på bensin med 37 öre/l, d v s 46 öre/l inkl mervärdeskatt. Skatten på motoralkoholer bör, med hänsyn till att deras energiinnehåll är ca hälften av bensinens, höjas med hälften av denna höjning, d v s avrundat 18 öre/l, vilket blir 22 öre/l inkl mervärdeskatt.

Den största fördelen med att slopa fordonsskatten är administrativa vinster på ca 70 milj kr per år. En annan för-

del är att kostnaden för bilanvändningen belastar fordonsägaren i förhållande till hur mycket han använder vägnätet. En ytterligare fördel är de administrativa förenklingar som inträder för fordonsägarna. Betaltider behöver inte passas och risker att råka ut för brukandeförbud och straffsanktioner på grund av obetald skatt bortfaller. Inte heller behöver fordonsägaren av skattekäl ställa av bilen på vintern.

Betänkandena har skickats på remiss. Svaren skall ha inkommit till finansdepartementet senast den 6 oktober 1989.

**Årets Tjänsteföretag
kan Administration!**

Mer än 100 000 företag sköts med Hogias redovisningsprogram!

Enligt en undersökning som SRF gjort bland sina medlemmar dominerar Hogia marknaden för administrativ programvara. 1 200 av Hogias kunder är redovisnings- och revisionsbyråer och genom dessa sköts idag redovisningen för mer än 100 000 företag med hjälp av olika Hogia-program. Siffror som vi är både glada och stolta över!

Men vi är inte förvånade!

När du väljer Hogia får du så mycket mer än bara programvaran. Med mer än trettio olika program finns det nästan obegränsade kombinationsmöjligheter och du får vid köpet automatiskt ett års gratis serviceabonnemang. Detta innebär bl a att du kan ringa Hogia kundservice om du har frågor kring dina program.

Kunskap ger kvalitet!

Hogia data representerar många års kunskaper och erfarenhet av administrativa rutiner och kan därför ge dig sakkunnig rådgivning. Det är bl a därför som valet bör bli enkelt!

Välj Hogia - helt enkelt!

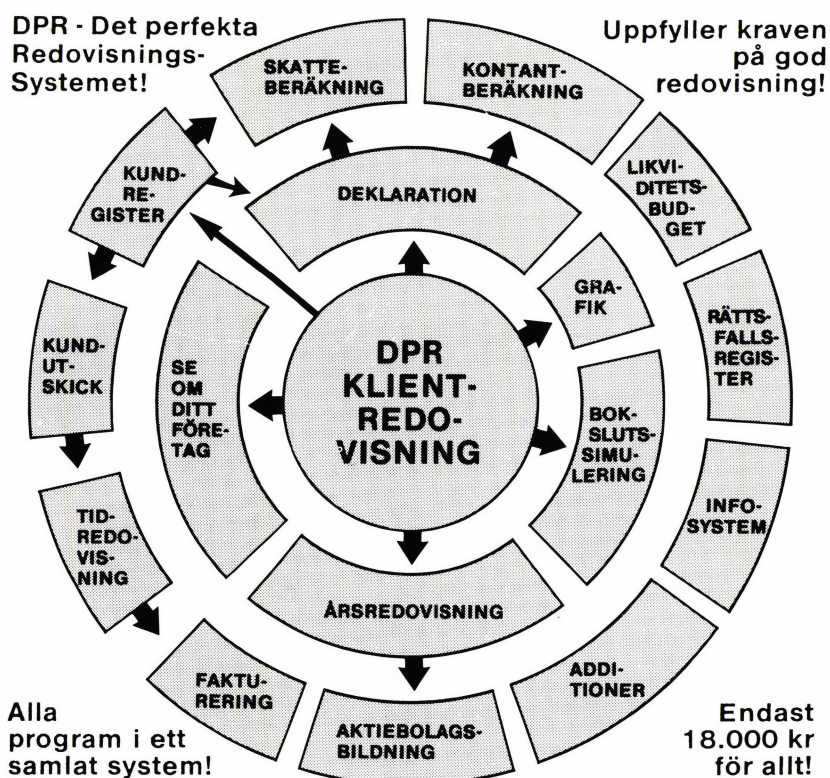
Ängsvägen 7, 444 31 Stenungsund Tfn: 0303-805 10

Returneras vid obeställbarhet
till utgivaren
SKATTENYTT
Box 5, 793 01 Leksand
som erlägger returportot

5 1
SVENSSON BO

7573
01

GÅSMOSSEN 40
436 39 GÖTEBORG

VÅR FILOSOFI MED DPR-SYSTEMET ÄR:

Skapa ett datasystem som gör dubbelarbete onödigt, och som gör många saker samtidigt.

DIN FILOSOFI, OM DU INSER FINESSEN MED DPR KAN VARA:

Låt inte övertidsarbete förkväva arbetsglädjen!

Spar tid i rutinarbetet, få mer tid till väsentligheter.

Spara pengar genom att spara tid.

Det bästa redovisningssystemet?
Den snyggaste årsredovisningen?
Det mest genomtänkta datasystem som finns för redovisningsbyråer!

Beställ ett DPR-system på prov!
Kostnaden är endast 200 kronor.

Du kan självfallet även skaffa delar av hela DPR-systemet.

 DPR data AB

Enöglavägen 20 A • 199 32 Enköping
Telefon 0171-308 22